

Sønderborg Kommune

J.nr.: 1917597 - TJ/cg

Teknik og Miljø
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Att.: Astrid Kjærsgaard, projektleder
Mail: asks@sonderborg.dk

Hermed fremsendes vores forslag til udformningen af den kommende cykelsti Ravnsbjergvej - Årsbjerg, samt kort med idéer til en overordnet infrastruktur af cykel- og gangstier i oplandet mellem Gråstenskovene, Gråsten og Rinkenæs.

Som naturelskere og lodsejere på strækningen langs Buskmosevej, vil vi hermed gerne fremføre og beskrive en alternativ måde at udforme den kommende cykelsti på, ligesom vi vil informere om de udfordringer der er i forhold til naturværdierne i området.

Vores overordnede guide lines er, at cykelstien skal følge terrænet og at den økologiske funktionalitet i landskabet bevares og styrkes for biodiversitetens skyld. Alle levende hegn, skov, store træer og biotoper mv. bevares, samtidig med at der også plantes nyt.

Vi vil beskrive den natur som kan blive ødelagt ved den linjeføring som hidtil ligger på bordet, og diverse problemstillinger bliver ridset op, og der vil være flere spændende løsningsmodeller at finde.

For at lave et godt projekt er det vigtigt at indsamle viden til at udføre en grundig analyse, inden udformningen af projektet kan komme på tegnebrættet og kreeres.

Trods en besigtigelse i området d. 11.2.2019 med to medarbejdere fra forvaltningen, har støtten fra forvaltningen til vores research været sparsom og mangelfuld. Det har besværliggjort vores arbejde og vi har ikke kunnet gå i detaljer med forvaltningens udspil.

Vi mener derfor at have udvist rettidig omhu og informeret om naturværdierne på et tidligt tidspunkt, men vi kan desværre ikke se at der er taget hensyn hertil eller at politikerne er blevet informeret om vore ideer.

Da vi mener der er mange væsentlige forhold der ikke er taget højde for i udfaldet af forvaltningens projekt, har vi igennem længere tid arbejdet med grundlaget for udformningen af et projekt der tager udgangspunkt i de faktiske naturforhold og den økologiske funktionalitet i landskabet.

Med samme vægt har vi kigget på rekreative interesser ved færdslen i selv samme landskab.

Betragtningerne spænder vidt, men vores konkrete forslag er destilleret til linjeføring (A) som er absolut realistisk.

Vi har lavet en lille drone-video hvor man kan få et indtryk af omgivelserne over MAJBÆKKEN og Den Gamle Kirke.
<https://www.youtube.com/watch?v=GbcAzvSCOec&feature=youtu.be>

Vi håber vores forslag finder interesse og vil føre til nødvendige ændringer, som vil skåne naturen og give cyklister og gående den bedste rekreative oplevelse.

Med venlig hilsen

Joan Eskesen
Rune Søndergård

Hvilken cykelsti er der behov for

Trafiktælling

Grundlaget for politikernes beslutning bygger på forvaltningens skøn og et borgermøde om, hvem der kommer til at bruge cykelsti og hvor meget færdsel der vil komme. Der er ikke udført en trafiktælling af cyklister på strækningen så der findes hverken cykeltrafiktællinger eller prognoser.

På et borgermøde den 21. januar 2019, indikerede et flertal af de fremmødte, at boldbanerne ved Årsbjerg, Förde Schule og Gråsten var oplagte destinationer for de fleste cyklister. Det fremgår af sagsfremstillingen ved godkendelsen af linjeføringen den 7. maj 2019. Med andre ord er det største behov iflg. borgermødet en effektiv cykelsti fra Kardemommevej og ned mod Årsbjerg eller vejen direkte over Tummelsbjerg mod Gråsten.

Denne trafik bekræftes af formanden for Gråsten Boldklub, Mogens Hansen.

Sportsanlægget på Årsbjerg forsynes fra Gråsten og Rinkenæs. Altså på tværs af Buskmosevej. Det er kun fra Kardemomme/Tummelsbjerg vejkrydset og nedefter at der er et egentligt behov i forhold til skole og idrætsanlæg.

Vi har modtaget følgende udtalelse fra Mogens Hansen (Formand for Gråsten Boldklub).

Citat: «Vi har ingen der kommer den vej (Buskmosevej) i øjeblikket . For et par år siden havde vi en familie, der boede på Buskmosevej men ret tæt på Årsbjerg. De blev som regel kørt. Spillere fra Kværs bliver kørt og så handler far / mor medens de træner. Vi har ikke oplevet nogen efterspørge en cykelsti det sidste stykke. Hvis, ville jeg sige til dem, at de skal bruge cykelsti på Ravnsbjergvej og så enten køre ad Tummelsbjerg el. via Æblesti og ned gennem Dyrhøj. Der har vi mange spillere fra.» Citat slut.

Fra Melskovvej er der på nuværende tidspunkt en håndfuld skoleelever, som vil bruge en cykelsti fra Hovgård og ned til Tummelsbjerg/Årsbjerg. Samme strækning vil kunne bruges af elever på rideskolen Equifree.

Vi har i 45 år boet med delvis udsigt til strækningen længere oppe mod skoven, og vi kan ofte kun tælle en håndfuld cyklende på en dag.

Det er ganske vist en ubehagelig vej at cykle og en ny cykelsti vil sandsynligvis tillokke flere motionscyklister, men et kæmpestort behov for en cykelsti til Kværs kan man altså ikke sige der er.

Ingen pendlertrafik

Præmissen om at udføre en pendlercykelsti fra A til B holder ikke stik i forhold til brugergrundlaget.

Der er hverken arbejdspladser eller skoler der har brug for en A til B løsning.

Projektforslaget bør dermed ikke være en løsning fra A til B model, som i dette tilfælde faktisk er den længste omvej.

Flere millioner skattekrone

Projektet har et budget på 8,6 millioner kroner, inden detailprojektering, og anslåede driftsomkostninger på 90.000,- kr. årligt. Det er mange penge, så der er god grund til at tænke sig ekstra godt om.

Cyklister på Buskmosevej - træer og buske på begge sider af vejen skal ryddes hvis den konventionelle cykelsti etableres.

Der er brug for en rekreativ cykelsti

Det er et kendt fænomen at en ny cykelsti tiltrækker nye brugere og det er her skabelsen af en rekreativ cykelsti bliver rigtig interessant.

I kølvandet af Coronakrisen ser vi flere motionister på cykel eller til bens, især fra Rinkenæs, og der kommer mindre hold af cykelryttere. Som regel vælger cykelrytterne Gl. Kirkevej frem for Buskmosevej, fordi de her kan tage en lille bjergetape. De fleste ældre mennesker kører på elcykel og har ingen problemer med hverken bakker eller sving. Tvært imod er det netop det, der gør cykelturen spændende og flot.

Det der for alvor mangler her i området er rekreative stier, hvor folk kan få dejlige rundture i det kuperede landskab. Turister ynder også at vælge den slags stier fremfor at cykle langs med en hovedvej. Tænk blot på de mange cykelruter der findes. Og så er der jo Gendarmstien her i nærheden som er en reference alle kan forstå.

Mange mennesker her omkring, har givet udtryk for, at de foretrækker en naturlig cykelsti som følger landskabet og bugter sig i bakkedal, bag levende hegn og går gennem skov eller ved åben bæk.

I pagt med naturen

En rekreativ cykelsti etableres bedst i pagt med naturen, hvor landskabet med bakker og dal, levende hegn, skov og bæk er medbestemmende for linjeføringen.

En skånsom løsning, hvor der ikke ryddes fredskov, træer, levende hegn eller biotoper og som oven i købet bevarer eller forbedrer biodiversiteten.

En rekreativ cykelsti har høj oplevelsesværdi og giver god motion for både cyklister og gående.

Spar penge for sikkerhedens skyld

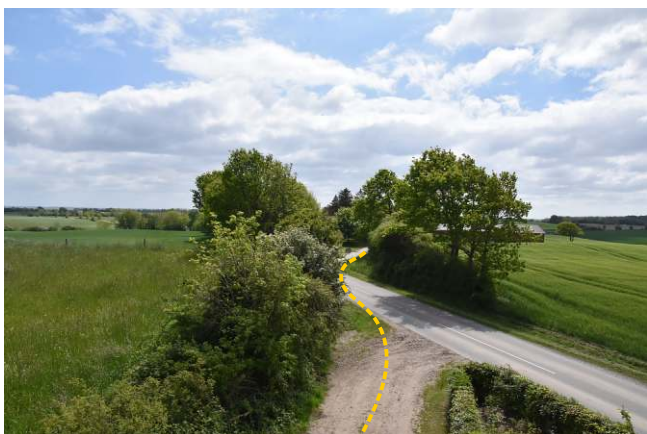
En cykelsti i terræn giver meget bedre trafiksikkerhed, da den kommer længere væk fra landevejen, den skåner naturen og er væsentligt billigere at realisere. (Se næste sides løsning 2).

Den hyggelige cykelsti fra Gråsten til Årsbjerg Idrætscenter og Rinkenæs.

Gammel Kirkevej snor sig ved åstedet til kirken - en yndet cykelrute.

Den gamle kirkevej mod Rinkenæs. (Gul linje).

Markbæk (vejnavn). Den gamle kirkevej ligger med udsigt fra højderyggen.

Se denne video fra Nakskov som vi har sendt rundt til vores venner, -og mange har nydt turen flere gange.

<https://youtu.be/qjyxKuuYLQQ>

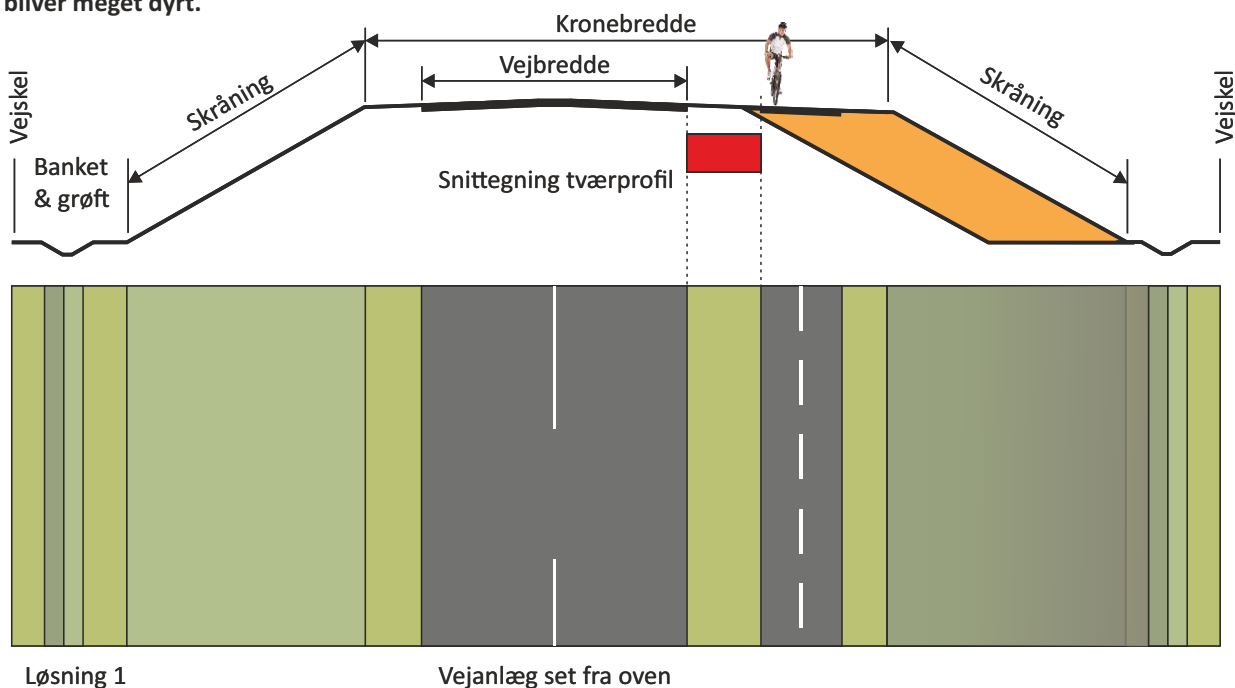
Nakskov ruten viser på en fin måde, at der kan laves hyggelige, smukke, rolige og billige natur cykelstier i det åbne land.

Spar penge for sikkerhedens skyld

Tværsnit af vejanlæg med cykelsti i niveau med landevej, kontra cykelsti der følger terrænet

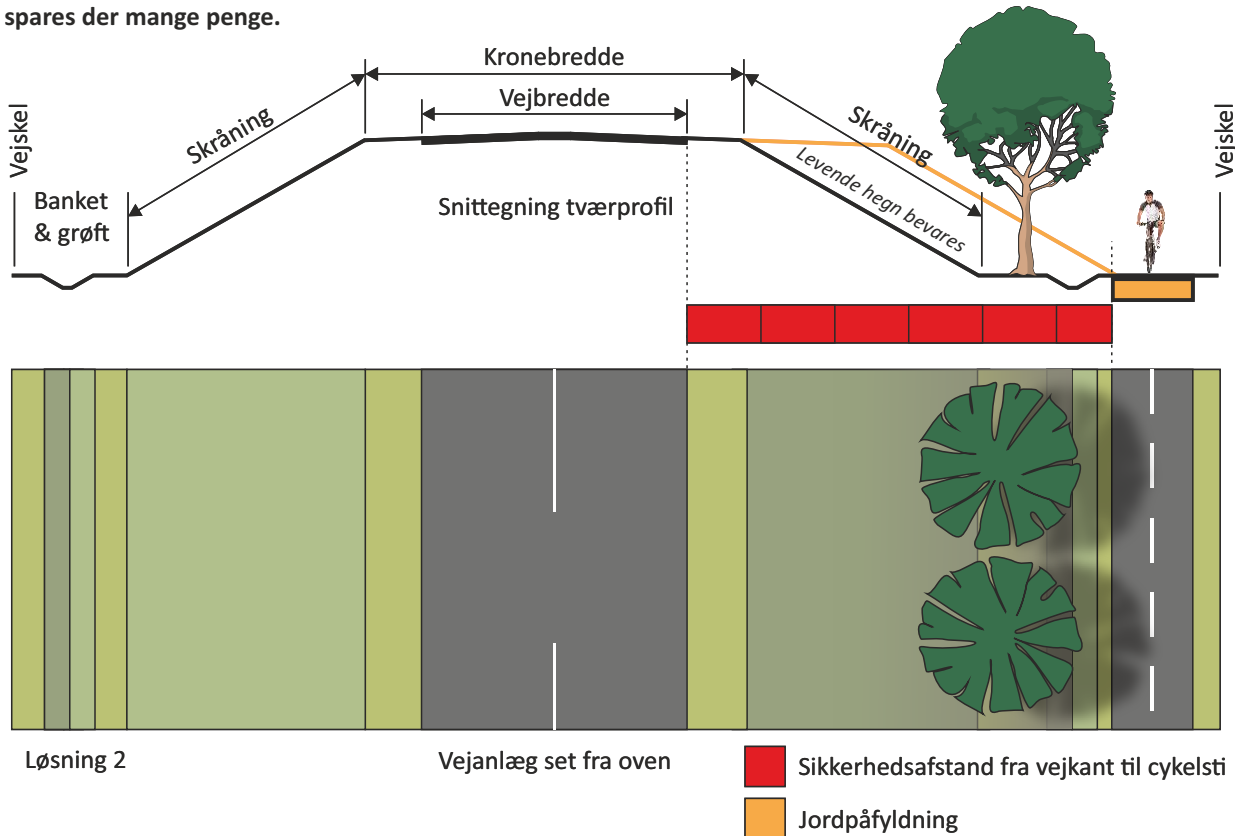
Bygger man en konventionel cykelsti op ad vejen skal der ved store niveauforskelle med terrænet påfyldes meget store mængder vejmateriale og alle levende hegn og træer skal ryddes.

Det bliver meget dyrt.

Bygger man en cykelsti der følger med terrænet skal man kun grave ud til selve cykelstien (Tracé) og levende hegn og træer skånes. Gravearbejdet reduceres til omkring en tiendedel ved løsning 2.

Her spares der mange penge.

Sikkerhedsafstanden fra vejkant til cykelsti forøges indbyrdes i de to eksempler fra løsning 1 til løsning 2 med en faktor 5,5. Det bliver dermed væsentligt mere trafik sikkert at cykle med anlæg af cykelstien i terrænet. (Løsning 2).

Det areal der skal eksproprieres er ens ved begge løsningsmodeller.

Løsning 2 frigiver ydermere ekstra plads til beplantning langs med cykelstien.

Idékatalog for cykeltrafik

Følg venligst linket til denne hjemmeside: Idekatalog for cykeltrafik.

<https://idekatalogforcykeltrafik.dk/dobbeltrerede-stier/>

Citat:

"Sti i eget tracé

Stier i eget tracé betyder, at de ligger væk fra veje med biler. Stier gennem rekreative områder eller i boligområder kan tilbyde kortere, smukkere, sikrere og mere trygge ruter, hvor det er cyklistens behov, der er i fokus. I boligområder kan stierne tilbyde især børn og ældre cyklister gode betingelser for at færdes på cykel. Fodgængere må også færdes på disse stier.

En sti i eget tracé kan benyttes af mindre børn uden voksenledsagelse, hvis stien ikke krydser større veje i niveau.

Samtidig kan stierne bruges til at tilbyde cyklister genveje mellem vigtige mål f.eks. skoler og indkøb. Stierne i eget tracé kan indgå i en overordnet trafikplan om separation af trafikarter, og hvor biler gives en omvej i forhold til stitrafikken.

Stier i eget tracé kan også anlægges af hensyn til cykelturisme og rekreative hensyn.

En sti i eget tracé betyder i visse tilfælde omveje for cyklisten. Cyklisten har ofte vigepligten, hvor stien krydses af veje, hvilket giver dårlig fremkommelighed for cyklister. Man kan dog vende vigepligten til fordel for cyklisterne.

Stierne kan have mindre kurveradier i både de horisontale og vertikale kurver end veje."

Citat slut.

Cykelturisme

For 30 år siden cyklede de fleste cykelturister fra A til B. I dag cykler mindst 80 pct. af cykelturisterne rundture. Ud og hjem på samme dag. De skal tilbage til campingpladsen, feriehuset eller hotellet.

Samtidigt er cykling som rekreativ aktivitet for danskerne blevet populært som aldrig før. Og lige som de fleste af cykelturisterne, skal vi også hjem til bopælen igen. Og fælles for alle er, at de foretrækker rundture.

Det nyeste indenfor rundture er det hollandske koncept med knudepunkter. Med et netværk af knudepunkter kan cyklisterne selv bestemme ruten gennem netværket. Turen går ganske enkelt fra knudepunkt til knudepunkt. Hvert knudepunkt har et tocifret nummer, og din tur er en rækkefølge af tal. Regner det, kan man afkorte. Skinner solen, kan man tilføje et par punkter. Det er fleksibelt og eksplorativt, uden at man mister trygheden ved at være på gode cykelveje.

Hvem siger en cykelsti skal være af asfalt og have hvide fartstriber på.

De alternative cykelstier på oversigtskortet (B) kan sættes sammen med knudepunkter så borgere fra Gråsten og Rinkenæs, samt turister og besøgende, kan vælge mellem mange forskellige rundture i baglandet og Gråsten skovene.

Foreningen Dansk Cykelturisme er godt i gang med at arbejde på en national skiltning af ruter og knudepunkter.

Det er helt oplagt her i området at lave smukke, snoede og skånsomme cykelstier i en forgrenet infrastruktur.

Følgende er at finde på hjemmesiden for **Foreningen Dansk Cykelturisme**:

Økonomisk aftryk fra cykelturister på landsplan

I 2011 var der 1,2 mio. cykelturister i Danmark. Deres samlede turismeforbrug var 5,5 mia. kr. I 2017 var antallet af cykelturister steget til 1,7 mio. Med det samme forbrug pr. turist som i 2011 ville forbruget i alt være øget til 7,8 mia. kr. I 2013 brugte danskerne alene næsten 5 mia. kr. på rekreativ cykling inkl. cykelferier i Danmark. Heraf gik 2,7 mia. kr. til køb af udstyr.

Ud af de 1,7 mio. cykelturister i Danmark i 2017 kom 60% fra udlandet og 40% fra Danmark. I alt lagde cykelturister 9,6 mio. overnatninger.

Rekreativ cykling som sundhedsfremme

Et litteraturstudie fra Sundhedsstyrelsen peger på, at der er en direkte sammenhæng mellem afstanden til ruter og stier og borgernes fysiske aktivitet. Jo kortere afstanden til ruter og stier er, desto mere fysisk aktive borgere. Denne sammenhæng understøttes af, at hollænderne, der har et meget tættere netværk af cykelruter, cykler 67% flere km end danskerne og over tre gange så mange rekreative km.

Folkesundheden

Sundhedseffekterne ved cykling er, ifølge professor Jens Troelsen fra SDU, non-lineære: Aktiv transport de første 1-2 timer om ugen har ca. dobbelt så stor sundhedseffekt end tilfældet for de efterfølgende timer. Med andre ord: En kort søndagstur rækker fuldt ud til at opnå en positiv sundhedseffekt. Hvis bare 1 mio. danskere cyklede de samme antal rekreative kilometer som hollænderne, ville alene den samfundsøkonomiske sundhedsgevinst være over en halv milliard kroner om året.

Gevinster for...

Kommuner: Aktivisering af allerede eksisterende infrastruktur, sundhedsfremme, bosætning, klimavenlig turisme og øgede skatteindtægter

Regioner: Sundhedsfremme og regional udvikling

Stat: Sundhedsfremme, branding, klimavenlig turisme, Danmark i balance og giver øgede skatteindtægter

Private aktører: Tilbud til deres gæster, forretningsudvikling og større omsætning

Borgere: Rekreative muligheder i nærområdet, sundhed og samvær.

Turister: Rekreative aktiviteter, sundhed og møder med lokale.

Jo bedre netværk af cykel- og gangstier des højere aktivitets niveau.

Walkability

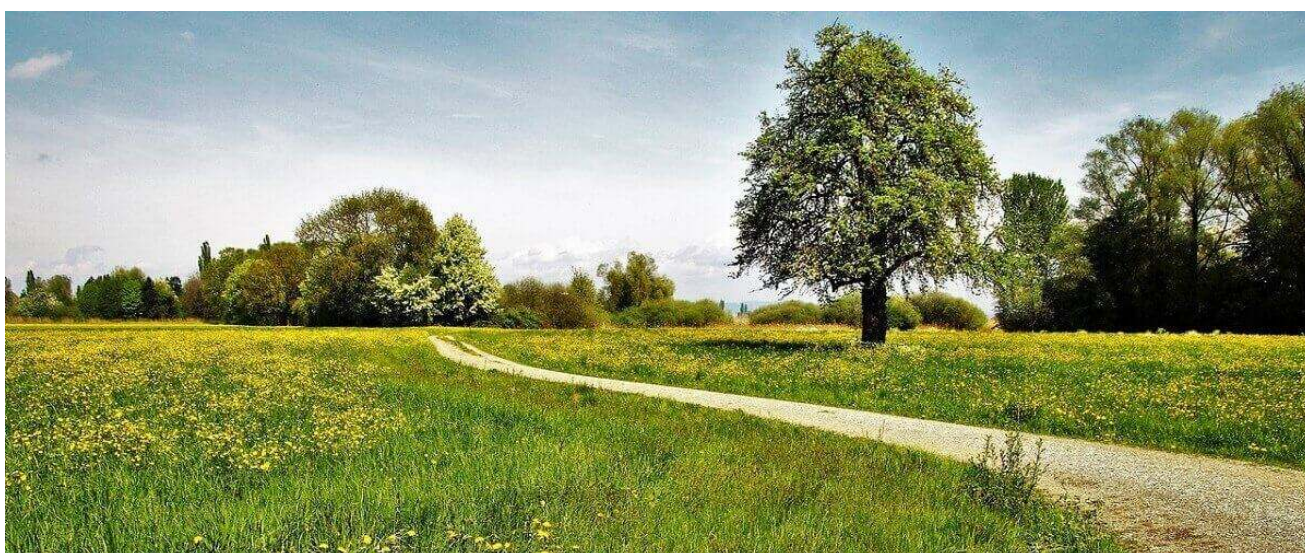
Studier har vist, at borgere, der bor i områder med høj walkability, dvs. med mange destinationer og gangvenlig infrastruktur, er mere fysisk aktive end borgere, der bor i områder med lavere walkability. Et studie, der er baseret på 6.882 deltagere fra 14 byer i 10 lande fordelt på fem kontinenter, viste, at de personer, der boede i de mest gangvenlige nærmiljøer, var fysisk aktive 68-89 minutter mere om ugen end dem, der boede i de mindst gangvenlige nærmiljøer. Studiet fandt ens resultater på tværs af lande.

Rekreative cykelstier vinder indpas i både ind- og udland.

Sønderborg Kommune har nu en enestående mulighed for, med nytænkning, at komme med på bølgen ved at skabe en rekreativ cykelsti for en bred vifte af befolkningen og dermed tage et skridt for folkesundheden.

De gamle træer bliver naturligvis stående og forstærker cykeloplevelsen.

Cykelsti i det åbne land som følger terrænet og har hyggelige svingninger.

En tryk og rolig cykelsti som følger skovbryn og terræn.

Cyklistforbundet Sønderborg-afdelingen anbefaler den gule linjeføring

Cyklistforbundet Sønderborg-afdelingen har sendt os en anbefaling.

På deres hjemmeside skriver de flg. om cykelruter i eget tracé.

Citat:

«Cykelruter i eget tracé giver god fremkommelighed. Ved større krydsende veje bør der være niveaufri skæring - bro eller tunnel. Cykelruterne skal skiltes med både lokale og evt. fjernere mål.

Det er tryghedsskabende og fremmende for cyklismens udbredelse, at vi i Danmark har særlige cykelstier i eget tracé. Det gør, at såvel erfarne som mindre erfarne cyklister i alle aldre kan færdes trygt på cykel. Selvom cyklister er forskellige og kører med forskellige hastigheder (med de potentielle konflikter det allerede giver anledning til på de mest befærdede cykelstier), så er cyklister en relativt homogen forsamling, der altovervejende formår at sameksistere på ofte meget begrænset plads. Cyklister – og for den sags skyld bilister og gående – er endvidere trænede i at bedømme andre cyklisters hastighed.»

Citat slut.

Cyklistforbundet Sønderborg-afdelings anbefaling lyder som flg.:

Med udgangspunkt i de af Danmarks Naturfredningsforening påpegede naturmæssige problemer med den af kommunen foreslåede linjeføring for Buskmosevej, fra Buskmose Skov til Årsbjerg Idrætscenter, kan Cyklistforbundet i Sønderborg støtte forslaget om en alternativ linjeføring for denne strækning, som foreslået af Rune Søndergård, i form af den på kortet viste gule linje fra Markbæk til Buskmose Skov. (Se kort B).

Cyklistforbundet lægger vægt på, at cykelstiprojekter som udgangspunkt bør være bæredygtige både naturmæssigt og ressourcemæssigt og m.h.t. biodiversitet. Derfor vil alternativet være en god løsning, også for cyklister. Dog med den klare anbefaling, at vejen asfalteres og der holdes rent for udhængende grene og buskads m.v, så det også for cyklister vil være den bedste cykelløsning, der samtidig giver gode naturoplevelser. Ikke mindst fordi den forløber i sin egen tracé. Dette er især for cyklister en stor fordel.»

Med venlig hilsen

Claus Rasmussen

Cyklistforbundet
Sønderborg-afdelingen.

Tlf. 51255266.

Gul rute drejer forbi Kirketorn på Markbæk.

Cyklistforbundet anbefaler en fredfyldt tur med fantastisk udsigt.

Nordals Ferieresort - hist hvor vejen slår en bugt

Nordals Ferieresort er et godt eksempel på hvordan et moderne og rekreativt vejnet med mange kurver bliver tegnet. Der bliver ikke en eneste lige strækning i hele ferieresortet.

Det er da en tanke værdigt og siger noget om hvilke ønsker fremtidens turister måtte få.

Lad os tage fat på fremtiden nu og gribe den enestående chance der er, for at laver en tidsvarende moderne rekreativ cykelsti - vi har ingen grund til at vente.

Ødelagt natur og brud på den økologiske funktionalitet i landskabet

Ud over fjernelsen af fredskov og levende hegn, medfører den valgte linjeføring af cykelstien også en betydelig forringelse af levesteder for beskyttede arter.

I Gråsten Skovene, inklusive den omtalte strækning, er der registreret beskyttede flagermusarter.

Vi bor i en gammel frugtplantage fra 1920'erne og i den gamle blommehave som har lagt urørt hen i omkring 30 år, har der udviklet sig en vigtig biotop. Der er registreret/logget 6 flagermusarter for nyligt, men da det var først på året vil der blive sat lytteudstyr op igen, så aflytningen kan foretages i deres hovedsæson. Der er stor og lille vandsalamander på stedet, der er set pungmejse, ynglende stor flagspætte, citronsommerfugl, ynglende guldsmede, egerne og humlebier samt et væld af spændende sangfugle. Insekter som bor og lever i huller og sprækker i de gamle træer og det døde ved eller flyver fra blomst til blomst, danner et godt fødegrund. - Natuglen giver også lyd fra sig.

Den gamle forvitrede blommehave ligger som en mosaik i landskabet og giver plads til flagermus og småfugle

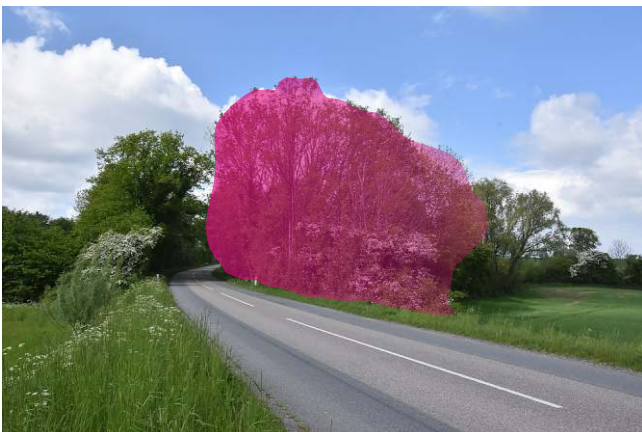
Nær ved halvdelen af den lille urørte lund skal ryddes hvis den konventionelle cykelsti bliver bygget

Den gamle blommehave set fra syd - i de store træer bor der flagermus.

Et smukt syn set mod syd med Buskmosevej som en hyggelig hulvej.

Det er en katastrofe at fælde næsten halvdelen af de gamle træer.

Hulvejs idyllen forsvinder og biotopen amputeres til ukendelighed.

Et usædvanligt fugleparadis

En lille oase i det åbne opdyrkede landbrugsland har meget høj værdi for et væld af småfugle. Oasen rummer en gammel frugtplantage med mange gamle træer og buske. Med en tilstødende §3 eng med skovmose på ca. 3,5 tønder land og Rinkenæs Gamle Kirke fra 1158 omgivet af gamle lindetræer, udgør det hele et fristed for flora og fauna.

I den biodynamiske frugtplantage er der aldrig anvendt sprøjtegift eller kunstgødning og det kan meget vel være medvirkende til den store artsdiversitet, da fødegrundlaget med mange insekter i de gamle frugttræer er optimal.

Lydoptagelser

Vi har haft en fuglespecialist til at lytte nogle lydoptagelser igennem her fra matriklen og i den gamle blomlehaven - og det er ikke kun et paradis for rigtig mange småfugle med også for flagermus.

Farveriet, Gårdhaven:

Rødhals, solsort, rødstjert, krage.

Soveværelset (syd mod kirken):

Sangdrossel, solsort, rødhals, rødstjert, munk.

Natugle.

Blommehaven:

Grønirsk

Gransanger

Jernspurv

Gærdesmutte

Hestestald:

Gærdesmutte, bogfinke, gærdesanger

Observationer

I foråret er jeg næsten 99,9 % sikker på at jeg så et pungmejsje par ved foderbrættet.

Men ellers har vi halemejsjer, stillits, bogfinker, grønirsk, dompap, gærdesmutte, træløber, spætmejsje, sumpmejsje (fyrmejsje), gulspurv, hvid vipstjert, rødhals, fuglekonge, topmejsje, solsort, musvit, løvsanger, sanglærke, gråspurv, stor flagspætte hver dag, mursejler, landsvale, husskade, råge, krage, ravn, stær, due, natugle ved den gamle kirke, fiskehejre, spurvehøg angreb i gårdhaven, rød glente og musvåge, duehøg og tårnfalk.

Stor vandsalamander er fredet

Stor vandsalamander må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og dens levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. Desuden skal der laves særlige bevaringsområder for den i alle landene i EU.

Stor vandsalamander lever på land en stor del af året, mest i skove og haver. Den kan også findes i kældre, udhuse og lignende. Den er mest aktiv om natten. Om dagen gemmer den sig i huller i jorden, under grene eller lignende.

Om foråret i marts-april kommer dyret frem af vinterdvalen og vandrer ned til vandhullerne for at parre sig.

Når der renses vandhuller op eller graves nye af hensyn til frøer og tudser, vil stor vandsalamander ofte være en af de arter, der vil dukke op i vandhullet. Med udyrkede bræmmer omkring vandhullerne sikrer man at vandet ikke bliver næringsbelastet. Det giver gunstige ynglesteder.

Døde træer og kvas på skovbunden giver egnede overvintringssteder for stor vandsalamander.

Stor vandsalamander nær lille sø.

Lille vandsalamander i frugtplantagen.

Stor og lille vandsalamander

Den store og den lille vandsalamander er jævnligt observeret på matriklen, ved havesøen (uden fisk), de gamle sløjfede drikke-brønde, det gamle stadig forekommende og ofte oversvømmede bækforløb over Kirkmajbæk og omkring regnvandsbrøndene og i sumpen i det nordøstlige hjørne af den gamle blommehave.

Stor vandsalamander er på

Habitatsdirektivets bilag II + IV og Bernkonventionens liste II.

Arten er truet.

Flagermusene er fredet

Flagermusene er fredede, og det er ulovligt at slå flagermus ihjel eller at ødelægge deres yngle- eller rasteområder. Flagermus orienterer sig og fanger byttedyr ved ekkolokalisering. Det vil sige, at flagermusen udsender ultralydsskrig, der - når de rammer for eksempel et byttedyr, en gren eller en bygning - bliver kastet tilbage som et ekko. Når ekkoet opfanges af flagermusens ører, kan den danne sig et lydbillede af omgivelserne og derved navigere og afgøre, hvor byttet befinder sig.

Store gamle krogede eller døde træer med løst bark foretrækkes som vinterkvarteret og er ideelle skjulesteder for flagermus.

Flagermus er sårbare over for menneskelige forstyrrelser og derfor bør man begrænse færdslen i umiddelbar nærhed af et vinterkvarter.

Manglen på hule træer og skjulesteder er en trussel mod flagermusene, og det vil derfor hjælpe arten, at hule træer bevares i uforstyrrede omgivelser.

Alle 6 forekomne flagermusarter i den gamle blommehave er på Habitatsdirektivets bilag IV.

Det drejer sig om:

Frynseflagermus

Brunflagermus

Sydflagermus

Troldflagermus

Pipistrelflagermus

Dværgflagermus

Frynseflagermus er opført på den danske rødliste 2019 som sårbar.

Flagermus er fredet og beskyttede ved Habitatsdirektivets bilag IV, og Bern-konventionens liste II og Bonn-konventionens liste II.

Flagermus fundet på matriklen Gammel Kirkevej 6, Rinkenæs.

Den gamle blommehave er ynglested, spisested og sovekammer for pt. 6 arter flagermus

Den tiltænkte cykelsti vil halvere en biotop som er et foretrukket yngle- fouragerings- og dagkvarter for flere flagermus arter. En nyligt professionelt udført aflytning med specialudstyr til registrering af flagermus, påviser hele 6 flagermus arter i den gamle blommehave.

Den gamle blommehave har med overlæg fået lov at overgå til en naturlig udvikling for omkring 30 år siden og det har ført til optimale betingelser for flagermus og småfugle.

Som det fremgår af rapporten har lytteoptagelserne påvist hele 6 arter flagermus i den gamle blommehave.

Læs venligst medsendte rapport.

Økologisk funktionalitet i landskabet

Halveres denne biotop kan man frygte, at ikke bare halvdelen af arterne forsvinder, men at alle vil blive så forstyrrede ved anlægsarbejdet og tabet af urørt natur, at de tvinges til at søge andre steder at overleve eller at de helt forsvinder.

Det er derfor bydene nødvendigt, at den gamle blommehave bevares intakt, ved at føre cykelstien uden om på markerne. For flagermusene og salamanderne udgør blommehaven en vigtig økologisk funktionalitet i landskabet.

Alle vil gerne have kommunens flotteste cykelsti

I de 45 år vi har boet her i Majbækken har vi altid ønsket, at der var bedre muligheder for den daglig rundtur i nærområdet.

Selvom Gammel Kirkevej er smuk med slyngene og bakkerne ved Rinkenæs gamle kirke, og Melskovvej en perle, har vi som oftest gået eller cyklet samme vej tilbage.

Motivationen er derfor stor for at cykelsti-konceptet bliver så godt som overhovedet muligt, uden budgetterne stiger til himmels.

Kort til alternative linjeføringer af ny cykelsti

Det er meget vigtigt at fremhæve præmissen for linjeføringen i de alternative forslag er at alle levende hegn, skov, biotoper og de landskabelige niveauforskelle i terrænet skånes og følges med cykelstien i eget tracé hvor det overhovedet er muligt..

Udgangspunktet er, at ikke et eneste træ eller levende hegn skal fældes eller ryddes.

Tværtimod skal der plantes nye levende hegn og træer - det har vi manglet i mange år.

Økologisk funktionalitet i landskabet

Det vigtigste er at bevare naturværdierne i det åbne land og i virkeligheden også, at forbedre grundlaget for en positiv udvikling i forhold til flere og bedre levesteder, der igen fordrer biodiversiteten og den økologiske funktionalitet i landskabet.

Den flotteste cykelsti er til at betale

De alternative forslag til en ny eller anderledes linjeføring af den kommende cykelsti tager udgangspunkt i naturen men også en vurdering af de fremtidige behov for at færdes for rekreationens skyld i det åbne land.

De vigtigste præmisser for de konkrete linjeføringer er derfor at skåne både fredskov og levende hegn for rydning. Det er også at følge det kuperede terræn, da det er den smukkeste og samtidig billigste måde at anlægge stier på.

Kortene er at betragte som seriøse forslag til en ny infrastruktur af stisystemet mellem skov og by og er naturligvis ikke at forveksle med den endelige detailprojektering.

Vores konkrete forslag til den nye rekreative cykelsti er den vi viser på det store kort A.

I det følgende koncentrerer vi os om den del af cykelstien som ligger i umiddelbar nærhed af vores bopæl. Senere vil vi gerne i dialog om hele projektet.

Rinkenæs gamle kirke, dateret til 1158, ligger fredfyldt bag store lindetræer som vores nabo mod syd. Græsengen på billedet ligger mellem Gammel Kirkevej og Buskmosevej og er en §3 eng.

Vi foreslår at cykelstien lægges i eget tracé, godt væk fra Buskmosevej, og at den fra nr. 12 følger det kuperede landskab hele vejen hen til Buskmosevej 16 i nordlig retning. Cykelstien svinger her ned mod nr. 16 og drejer så ind i skoven.

Før den gamle blommehave svinger cykelstien i en blød bue uden om og fortsætter ligeledes i en blød kurve på den nordlige side. Her trækkes sporet lidt ind på marken for at udligne stigningen op mod Buskmosevej 25.

Fra nr. 25 fortsætter stien bag det levende hegn og op på bakketoppen hvor der er en fin udsigt. Herfra går turen ned mod Buskmosevej 14 hvor den i en kurve støder på Markbæk. Overkørsel med god oversigt tilslutter stien bag om det levende hegn til Gl. Kirkevej. Cyklisterne skærms væk fra køretøjerne i T-krydset. (D)
T-krydset fra Gl. Kirkevej til Buskmosevej bevares så der hverken skal graves skrænter væk eller fældes træer og buske. Det giver en kæmpe besparelse på budgettet.

Cykelstien føres i en blød bue rundt om den gamle blommehave og giver på den måde den flotteste del af strækningen hen mod skoven. Forbi nr. 25 venter en storslået udsigt over istids landskabet med Flensborg Fjord i horisonten.

Sønderborg kommune har gjort det før

Syd for Fynshav på Østkystvejen ved Løkkesled og Kildevæld krydset, slår cykelstien en blød kurve uden om en lille biotop.

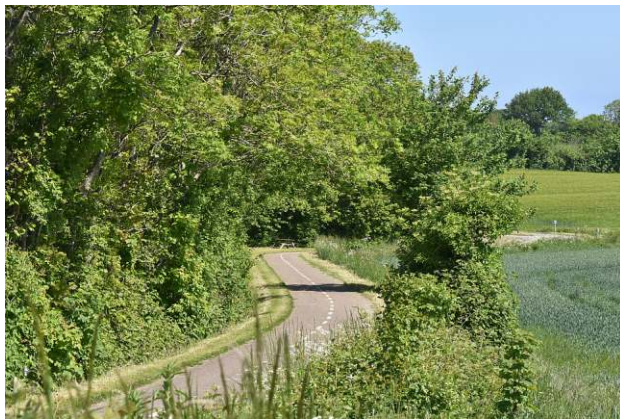

Cykelstien følger det kuperede landskab ned mod Kildevæld. Bemærk højdeforskellen på landevejen og cykelstien.

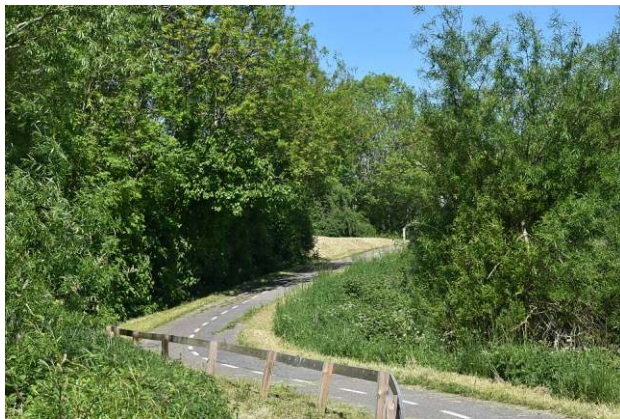
Med en flot S-kurve i et spændende fald snor cykelstien sig rundt om biotopen ved Kildevæld / Løkkesled krydset med Østkystvejen.

Fra den anden side og ned mod Kildevæld - et bord- & bænkesæt til pausen med madpakken.

En cykelrytter i høj fart tager bjergetapen, her i nedadgående retning.

Her ses stigningen tydeligt fra Kildevæld og op til Østkystvejen.

Cykelstien krydser Kildevæld og går rundt om biotopen med den lille sø. Landskabet er meget bakket og fra toppen er der udsigt til havet.

Levende hegn skærmer cyklende og gående fra landevejen.

En dejlig cykeltur med levende hegn på begge sider.

Formidabel udsigt fra Østersøruten ved Løkkesled / Kildevæld.

Det er kedeligt at cykle lige ud.

Ved Kornbæk (vej) skilles landevej og cykel tracé af levende hegn.

En kurve længere væk fra vejen sænker støjniveauet.

Læhegn på begge sider af både sti og vej.

Gammelt levende hegn for ugenert færdsel.

Tracé følger bakke og dal.

Den daglige cykeltur giver god motion og oplevelser i fred og ro.

Fredskov og Natura 2000

Gråstenskoven dækker et areal på ca. 700 hektar og er, med det varierede landskab og historie, nogle af Danmarks smukkeste skove. Skovene er udpeget til national seværdighed og Natura 2000-område.

Landskabet er præget af dybe smeltevandsdale fra istiden, hvilket giver et spændende og stærkt kuperet landskab.

Gråstenskoven byder på mange oplevelser i form af et meget varieret plante- og dyreliv, mange fortidsminder, rene rislende bække samt moser og dejlige søer. Hist og her åbner skovene sig for smukke enge med græssende køer og heste samt fine udsigtpunkter.

Gråsten skovene har høj rekreativ værdi.

Buskmose skov er en del af Gråstenskoven og er både fredskov og Natura 2000 område.

Udpegnings naturtype er:

«Bøg på muld» med gunstig bevaringsstatus.

«Elle- og askeskov, §3 sump» med gunstig bevaringsstatus.

«Flagermus» Bilag IV

At der ikke er flere skyldes formodentlig at det ikke er blevet undersøgt.

Skovparten ejes af fem lodsejere, hvoraf Naturstyrelsen er den ene.

Der er 4 berørte lodsejere.

Alle matrikler er fredskov og Natura 2000. Natura 2000 er en meget skærpente omstændighed.

Den værst tænkelige placering af cykelstien

I skoven er terrænet meget kuperet og det vil kræve et stort grave- og opfyldningsarbejde at få cykelstien op i niveau.

Det vil derfor også gå ud over væsentligt mere end 200 ege- bølge- og asketræer som er 80-100 + år gamle.

Optælling af værdifulde træer

Ved en gennemgang af skovparten, inden for afmærkningen med de røde flag, der viser arealkravet til den nye cykelsti, er der optalt 50 gamle egetræer på omkring 100 år +. Heraf er de fem døde og står med hulheder og løst bark, hvilket er ideelt for flagermus.

I resten af skoven og altså uden for afmærkningen til cykelstien er der næsten ingen gamle egetræer.

Skovbrynet og omkring 30 meter ind i skoven er dermed den mest værdifulde del.

Vi foreslår et skånsomt alternativ

Et gammel traktorspor fører midt igennem skoven og kan, nærmest uden fældning af store træer, konverteres til en skov-cykelsti. Se kort A.

Det gamle traktorspor i skoven kan uden fældning af store træer forvandles til en smuk skov-cykelsti.

Alternativer mod rydning af fredskov og Natura 2000

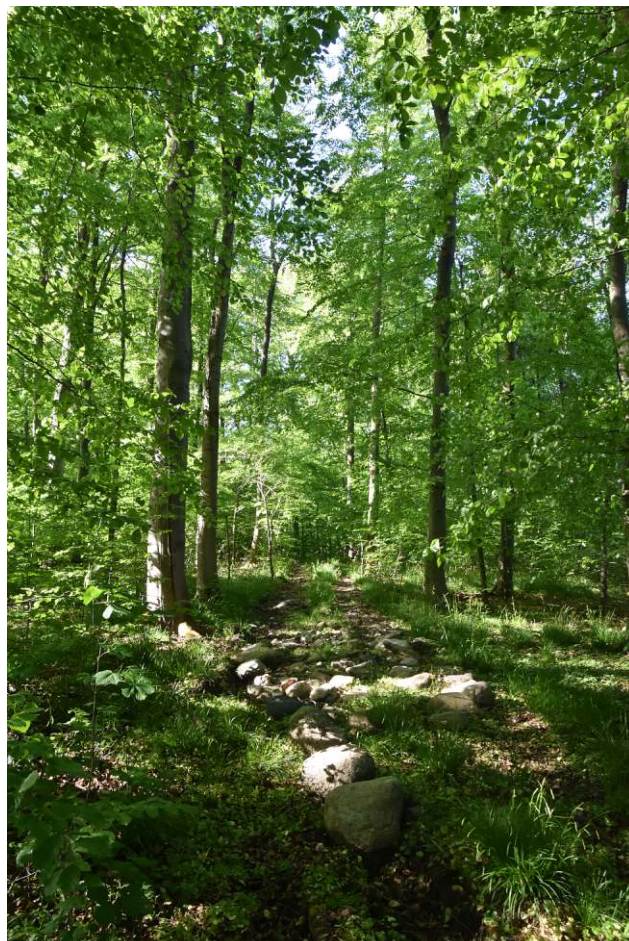
Projektforslaget der starter ved Ravensbejrgvej medfører grov rydning af værdifuld skov.

50 gamle egetræer +100 år gamle må lade livet hvis den konventionelle cykelsti kan gennemføres for Naturklagenævnet.

5 gamle døde egetræer giver opholdssteder for flagermus.

Et traktorspor kan blive til en cykelsti uden at fælde træer.

En stor CO2 lunge kan gå tabt

Sønderborg Kommune vil gerne være CO2 neutral og mener, at en ny cykelsti vil gøre underværker på den konto. Men da der ikke laves CO2 beregninger på anlæg af cykelstier, nøjes man med at håbe på et positivt CO2 regnskab, fordi befolkningen vil cykle i stedet for at køre i bil.

Regnestykket ser imidlertid meget dystert ud, hvis det skal koste fældning af ca. 2 ha velvokset skov på grund af en cykelsti.

Ifølge Naturstyrelsens tal optager en ha god løvskov cirka 580-900 tons CO2 om året. Medtager vi de levende hegn, der også skal fældes, og som til dels også består af gamle træer, kommer det op omkring 2.500-3.000 ton CO2 som disse naturens lunger optager hvert eneste år.

Skal cyklisterne spare denne mængde CO2 ind, skal der køre tusindvis af cyklister på strækningen HVER eneste dag i flere hundrede år. - *Det regnestykke kommer aldrig til at gå op.*

Erstatningsnatur - en dårlig idé

Fra kommunens teknikere siges det, at man har fået et stykke erstatningskov foræret af Naturstyrelsen i den nyplantede Oksbøl Skov, som ligger i den anden ende af kommunen ved Nordborg.

Det vil imidlertid tage en nyplanted skov mindst 80 - 100 år før den kan optage så meget CO2, som det man fælder i Buskmose skov.

Altså en CO2 katastrofe som er i direkte modstrid med kommunens gode intentioner og blot accelererer klimakrisen.

I et CO2 regnskab burde man også indregne selve produktionen af vejanlægget med CO2 udslippet fra de tunge gravemaskiner, bulldozere, lastbiler, vejtrømler og asfalten mv. Det er enorme mængder jord, sand og grus der skal flyttes og asfalt der skal rulles ud.

Alt sammen med en meget stor CO2 belastning til følge.

Biodiversitet og klimakrise

Det kan lyde som en god idé at lave erstatningsnatur, men det er som med så meget andet, at det er originalen der er bedst. Flora og fauna kan ikke sådan lige med et snuptag opstå et helt andet sted.

Skovrejsning er generelt godt for klimaet og biodiversiteten, men vi har ikke tid til at miste eksisterende skov.

Udokumenteret erstatningsnatur

Det er ikke dokumenteret, hvor erstatningsnaturen skulle være blevet plantet og hvor meget, hvilken slags eller hvornår. Kravet til erstatningsnatur ved etablering af cykelstier er i forholdet 1:2 og ikke 1:1,5 som det står skrevet i referatet fra TMU d. 7.5.2019.

DN optælling af 50 gamle egetræer i farezonen. (se flag).

Skovbrynet mod sydvest er i stor fare.

Danmarks Naturfredningsforening er på vagt

DN Sønderborg ser med stor bekymring på planerne om at anlægge en cykelsti gennem fredsskov og Natura2000 område. DN agter at følge sagen tæt, og forventer at kommunen iagttager alle regler, som skal sikre hensynene til naturen, både ifm. fastlæggelse af stiens placering og stiens udformning, herunder krav til konsekvensvurdering ift. potentiel påvirkning af Natura2000 området.

DN agter desuden at anvende sin mulighed for at klage over afgørelserne i det omfang kommunens beslutninger giver anledning til det.

Kirkmajbæk - et naturgenopretningsprojekt med stort potentiale

Vi nåede ikke at skrive noget særligt om Kirkmajbæk der jo løber på tværs af cykelstien to gange.

Det vil imidlertid være helt oplagt i sammenhæng med cykelstien at forbedre vandløbet ved som minimum at åbne det op de to steder.

Kirkmajbæk går over sine bredder i februar og illustrerer måske meget godt hvorfor området hedder Buskmose. Søddannelsen sydvest for Den Gamle Kirke kunne med stor fordel for naturen i området gøres permanent.